

Declaració per a una Xarxa Verda Europea Madrid, 11 de juny de 2010

Atès que el Tractat de Lisboa de 14 de desembre de 2009 establí un nou marc de referència per al desenvolupament de la Unió Europea, en el qual s'atorgà prioritat al desenvolupament sostenible, la lluita contra el canvi climàtic, les polítiques afavoridores del treball i la lluita contra la exclusió social, i en el qual també es reconegué per primer cop el turisme com a una de les seves competències específiques.

Tenint en compte que les institucions de la Unió Europea i llurs països membres necessiten reforçar la vertebració de la comunitat europea cohesionada a nivell social, econòmic i territorial mitjançant la unió dels seus ciutadans més enllà de les fronteres nacionals.

Tenint en compte que la Declaració de la reunió informal de Ministres de Turisme europeus a Madrid a l'abril de 2010 emfasitza la importància de promoure l'intercanvi de bones pràctiques i d'informació entre els països europeus a través de reforçar les xarxes a nivell europeu i de fomentar l'accés al turisme dels col·lectius ciutadans en condicions de desavantatge físic o socioeconòmic, i ressalta la necessitat de reforçar la imatge europea mitjançant polítiques comunes complementàries a les polítiques nacionals, així com de promoure la desestacionalització de l'oferta turística i de fomentar la sostenibilitat social, mediambiental, cultural i econòmica del turisme.

Tenint en compte que cal cobrir les necessitats de mobilitat diària, esport, oci i turisme amb equipaments i serveis dissenyats per a tots els ciutadans, sense exclusió, i que el progressiu envelliment de la població fa necessari afrontar nous reptes en la creació d'ofertes d'oci i turisme que afavoreixin la salut física i psíquica dels ciutadans que cada cop més viuen més anys.

Atès que la societat valora la preservació del patrimoni cultural i industrial mitjançant la reutilització amb noves finalitats socials de aquelles infraestructures i equipaments que han quedat fora d'ús.

Si tenim en compte que les infraestructures no motoritzades aconsegueixen un desenvolupament extraordinari a Europa, especialment en les últimes dècades, en resposta a una demanda creixent per part dels ciutadans de espais accessibles, segurs i atractius per a llurs desplaçaments quotidians, així com la pràctica d'activitats d'oci saludables i de turisme actiu.

Si tenim compte que les Vies Verdes constitueixen una part substancial de les infraestructures sostenibles europees i que els compromisos i demandes establerts en relació a aquestes a la Declaració de Lille de l'any 2000 es mantenen vigents i són més necessàries que mai per a la construcció d'una Xarxa Verda Europea.

Si tenim en compte que la creació de vies verdes durant les últimes dècades en diversos països europeus ha demostrat ser una estratègia que ha afavorit la mobilitat sostenible i el desenvolupament rural, el turisme actiu, l'oci saludable i, en definitiva, la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.

Si tenim en compte que les vies verdes faciliten els desplaçaments no motoritzats i que per tant contribueixen a reduir els efectes nocius del tràfic automobilístic a les ciutats pel que fa al soroll, contaminació i ocupació de l'espai urbà.

Atès que les vies verdes contribueixen a la conservació de la biodiversitat i els seus ecosistemes associats, en tant que minimitzen el seu impacte ambiental en desenvolupar-se preferentment sobre infraestructures preexistents, garanteixen l'accés respectuós dels ciutadans al medi natural i faciliten l'engegament d'accions de sensibilització i educació ambiental.

Atès que les vies verdes constitueixen per si mateixes espais oberts i aptes per ser utilitzats per part de tots els ciutadans, sense restriccions per qüestió d'estat físic o de condicions socioeconòmiques i, per tant, són llocs d'utilitat pública, universalment accessibles.

Atès que la construcció d'infraestructures no motoritzades a Europa promou el cicloturisme i l'excursionisme com a fórmules de mobilitat sostenible i accessible a través de millorar el valor que tenen nous territoris per a importants sectors de la població, com ara les famílies, els joves, les persones amb discapacitats i els ciutadans amb desavantatges socioeconòmics.

Nosaltres, participants a la V Conferència Europea de Vies Verdes, celebrada a Madrid els dies 10 i 11 de juny de 2010, reiterem la nostra voluntat de desenvolupar una **Íxarxa Verda Europea reservada a usuaris no motoritzats, que integri com a element principal les Vies Verdes i, en menys mesura, carreteres condicionades amb tràfic reduït i lent, que alhora permetria una oferta tant d'itineraris continus de llarga distància com xarxes locals per als desplaçaments i l'oci de proximitat, així com una combinació de serveis que garantirien la seva fiabilitat, continuïtat i atracció.** (Declaració de Lille, 2000).

Demaneu que s'adopti la següent definició de Vies Verdes, tal i com està establerta en la Declaració de Lille, amb els propòsits adients i per tal que es compleixi aquesta declaració, que és la següent: **Ívies de comunicació autònomes reservades als desplaçaments no motoritzats, desenvolupades en un marc integrat que millori el medi ambient i la qualitat de vida, i que compleixin les condicions suficients d'amplada, pendent i qualitat de superfície per tal que se'n garanteixi una utilització en convivència i seguretat a tots els usuaris de qualsevol capacitat física. En aquest sentit, la utilització dels camins de servei de canals i de les vies ferroviàries abandonades constitueix un suport privilegiat per al desenvolupament de Vies Verdes.** (Declaració de Lille, 2000).

L'Associació Europea de Vies Verdes es compromet a actuar a favor de la creació i promoció d'una Xarxa Verda Europea, per a la qual proposem:

- 1.- La creació de línies específiques de finançament per a Vies Verdes en les diverses instàncies de la Unió Europea, els seus Estats, Regions i entitats locals, així com la inclusió de les Vies Verdes com a recursos a potenciar en les seves respectives estratègies i polítiques.

2.- L'endegament d'un Comitè Consultiu sobre Vies Verdes en la Unió Europea, encomanada a l'Associació Europea de Vies Verdes (AEVV), entre les accions més immediates de la qual són:

- El desenvolupament i la contínua actualització d'un Observatori Europeu de Vies Verdes que permeti establir una metodologia normalitzada a escala europea per supervisar i avaluar els seus efectes socioeconòmics beneficiosos, i de tota mena, sobre la població i sobre les economies locals.
- La creació d'una plataforma que serveixi per compartir coneixements tècnics, experiències i futurs projectes al voltant de les Vies Verdes a escala europea, i que permeti l'intercanvi d'informació entre experts i professionals vinculats a aquestes iniciatives.

3.- La celebració biennal d'una Conferència Europea de Vies Verdes, organitzada per l'Associació Europea de Vies Verdes, que permeti avaluar l'estat de la qüestió, intercanviar bones pràctiques i fomentar accions coordinades i consensuades entre tots els agents interessats.

4.- La convocatòria d'un Premi Europeu de Vies Verdes, promogut per l'AEVV, que serveixi per reconèixer i divulgar les millors experiències a nivell europeu.

5.- El desenvolupament de plataformes nacionals de Vies Verdes amb l'objectiu d'impulsar-ne i coordinar-ne la seva creació, manteniment i promoció:

Per tal de aconseguir crear una Xarxa Verda Europea, els signants d'aquesta Declaració demanem a la Unió Europea, i als Estats, Regions i entitats locals que la formen, que, dins el marc de competències i tasques que els corresponen:

- Promoguin la planificació, construcció i promoció de la Xarxa Europea de Vies Verdes a través d'impulsar la coordinació entre els diversos nivells, comunitari, nacional, regional i local, i d'adoptar uns esquemes directius d'actuació territorial que atorguin prioritat a l'execució dels trams de connexió considerats com a estratègics per a la construcció d'itineraris de llarga distància.

- Considerin les vies verdes com a instruments de la política europea amb l'objectiu de promoure els desplaçaments no motoritzats a la llar, la feina, l'escola i els serveis.

- Impulsin l'harmonització de normes de qualitat en el disseny i l'execució de les Vies Verdes, així com en la senyalització, per tal de aconseguir la màxima coherència en el desenvolupament de la Xarxa i l'establiment progressiu a escala europea de certificacions voluntàries de qualitat turística en les Vies Verdes i els seus equipaments addicionals, que podria coordinar i impulsar l'Associació Europea de Vies Verdes.

- Estableixin línies de finançament permanents per a la planificació, construcció, promoció i manteniment de les Vies Verdes i promoguin la consideració de les Vies Verdes per part del sector privat a través de les seves estratègies de responsabilitat social corporativa.

- Considerin les Vies Verdes com a equipaments estratègics per a la mobilitat a escala europea, atesa la seva indubtable aportació positiva a les polítiques europees de mobilitat sostenible, i les incorporin a llurs planificacions i estratègies turístiques i les difonguin pels mitjans més adients i accessibles als usuaris i professionals dels turisme.

- Impulsin el coneixement i la utilització de les Vies Verdes per part de la ciutadania, tot parant especial atenció en els sectors que especialment es beneficien d'aquests recursos: població local, famílies, joves, persones amb discapacitat, ciutadans amb desavantatges socioeconòmics.
- Promoguin i financin la innovació, la investigació i les tecnologies de la informació per a la competitivitat d'una indústria turística i tots els aspectes relacionats amb les Vies Verdes i la Xarxa Verda Europea.
- Contribueixin a divulgar el concepte de les Vies Verdes en tots aquells territoris on existeixen infraestructures lineals en desús (vies de tren, camins de canals...) que siguin susceptibles de ser reutilitzades com a Vies Verdes alhora que es preserva i es valora aquest patrimoni cultural històric.
- Promoguin en les empreses i entitats titulars de línies ferroviàries i altres infraestructures de comunicació que es troben en desús la seva preservació i reutilització com a itineraris de comunicació no motoritzats amb la finalitat d'impulsar la realització d'itineraris a escala europea.
- Facilitin la intermodalitat de les Vies Verdes amb altres mitjans de transport públic, en particular el tren, l'autobús, el ferry i el transport fluvial per tal d'impulsar la mobilitat no contaminant dels ciutadans en llurs desplaçaments quotidians, d'oci i de turisme.
- Afavoreixin la cooperació internacional al voltant de les Vies Verdes amb altres territoris de fora de la Comunitat Europea per tal de promoure la transferència de bones pràctiques i l'intercanvi d'experiències, així com la promoció turística de les Vies Verdes europees en altres mercats internacionals.

Madrid, 11 de juny de 2010